

صدر یکی از جان شیفته ترین ها بود

اردشیر لارودی
کارشناس فوتبال و
استاد رسانه

۱ یادداشت

من آدم‌های زیادی را در این کار دیده ام. حدود پنجاه و خرده‌ای سال فعالیت در عرصه رسانه و ورزش باعث شده تا با آدم‌های زیادی آشنا شوم. یکی از بهترین‌ها صادق ترین ها و یکی از جان شیفته ترین‌ها همین حمیدرضا صدر بود. او با عشق، با احترام و یک نگاه باورمندانه به کارش

یک نوع مسئولیت برای خودش قائل بود و در این وادی صراحت، سلامت و بی‌پروایی تمام با رعایت ادب را داشت. نگاه سینمایی صدر به فوتبال باعث ایجاد یک مزیت برای ایشان شده بود و فوتبال را به این صورت می‌دید.

فوتبال برای او تنها یک ورزش و بازی ساده و مردم پسند نبود. فوتبال

برایش یک جور مراسم آیینی و یک رویداد انسانی بود که آن را باور

داشت. او نگاهی متفاوت داشت و باعث شده بود تا خودش هم

انسانی متفاوت باشد.

بدرود مرد تکرارنشدنی

بدرود عاشق فوتبال و زندگی

مهدی هکلی
دیر گروه ورزشی

۲ یادداشت

عشق فوتبال! عشق سینما! عشق زندگی! عشق نوشتن و روزنامه‌نگاری! عشق خانواده! وقتی عاشقانه به عشق‌هایت

در زندگی دل ببندی، وقتی نوعی زیبایی شناسی منحصر بفرد در کلام و زیانت جاری باشد، وقتی چهره‌ای آرام‌بخش داشته باشی و با زبان بدن چشم‌ها را خیره و با جملات و توصیف‌هایت گوش‌ها را شیفته خود کنی، حتما نامت حمیدرضا صدر است.

چگونه زیستن خیلی مهم است و برای بعضی‌ها مهم‌تر.

دکتر صدر یکی از همان‌هایی بود که چگونه زیستن برایش اولویت

بود، بدون معاضه یا جاننشینی برای آن. مهم بود که امروز وقتی

از میان ما پُر کشید، دل‌های زیادی را با خود همراه کرد، ذهن‌های

زیادی را به سمت خاطرات و گفته‌هایش سوق داد و قطعه‌چشمانی هم

تر شدند.

راستی دکتر جان! خیلی‌ها با نوشتار، گفتار، مطالب، کتاب‌ها، تحلیل‌ها و خاطره‌بازی‌های شما پاسخ این سؤال خود را گرفتند که «چرا عاشق فوتبال هستند؟»

جای تان برای همیشه میان ما و عشق فوتبال‌ها خالی خواهد بود. بدرود مرد تکرار نشدنی. بدرود دکتر عزیز که قلمت برای وصف تب و تاب فوتبال بهترین بود و نگاهی به لایه‌های زیرین این پدیده عجیب و جذاب، خاص و فوق‌العاده. روح‌ت شاد فراتر از کارشناس... روح‌ت شاد مرد دوست‌داشتنی... روح‌ت شاد تلقیقی از شور و هیجان و ادب...

کسی که فوتبال را هتر می‌نامید

میدجلالی
مریی و کارشناس
فوتبال

۳ یادداشت

حمیدرضا انسان فرهیخته‌ای بود که خیلی جاها در کنارشان بودم. در دفتر روزنامه‌ها و برنامه‌های تلویزیونی و یا سمینارهایی که برگزار می‌شد و با هم صحبت می‌کردیم. ایشان انسان اندیشمندی بود که درباره موضوعی که فکر می‌کرد نسبت به آن احاطه دارد، صحبت می‌کرد و اهل مطالعه بود. او سعی می‌کرد، مباحثی که مطرح می‌کند، توأم با احترام باشد و به اینکه کسی از او ناراحت نشود، حساس بود. با اینکه انتقاد می‌کرد ولی نمی‌خواست فردی را از خود برنجاند و وجود چنین انسان‌هایی برای فوتبال ما یک غنیمت بود و حالا فقدان او واقعاً ناراحت‌کننده است. نکته‌ای که درخصوص آقای صدر باید به آن اشاره کرد، علاقه فراوانش به فوتبال و سینما بود که زمانی راجع به این دو مقوله با او صحبت کردم. صدر با اینکه علاقه فراوانی به سینما داشت و منتقد این رشته بود، فوتبال را هم یک هنر می‌دانست و از آن به عنوان هنر فوتبال نام می‌برد. آن‌طور که خودش می‌گفت زمانی در انگلیس سینما را دنبال می‌کرد ولی چون در این کشور فوتبال طرفداران زیادی داشت، به سمت این رشته هم کشیده شد و مطالعات زیاد درباره فوتبال انجام داد. صدر هیچ وقت وارد مباحث فنی فوتبال نمی‌شد و معتقد بود اگر وارد مباحث فنی شویم، از فوتبال لذت نمی‌بریم و برای همین به مباحث فرهنگی و اجتماعی فوتبال ورود می‌کرد و در این شرایط توانست نامش را به عنوان یک کارشناس خبره فوتبال هم مطرح کند. من وقتی خبر درگذشت آقای صدر را شنیدم، بسیار متأثر شدم و به جامعه ورزش و جامعه سینما و خانواده‌اش تسلیت می‌گویم.

صدر اشاعه دهنده تحقیق و تفحص بود

نیماکسیا
کارشناس فوتبال
و هنر

۴ یادداشت

وقتی به زندگی فردی مثل آقای حمیدرضا صدر نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که او از جنبه‌های مختلف استعداد درونی اش بدرستی استفاده کرده است. بعضی از انسان‌ها ذاتاً فنی هستند و بعضی‌ها ذاتاً به هنر علاقه دارند. بعضی‌ها ذاتاً به دنبال اکتشاف هستند و بعضی‌ها هم به مقوله‌هایی که عمومیت دارد و مردمی هستند، علاقه دارند. آقای صدر هم روی فوتبال با این همه طرفدار و سینما با این همه مخاطب دست گذاشت. دو حوزه‌ای که در دنیای امروز هر کدام یک صنعت بزرگ هستند و وقتی فردی به‌عنوان یک کارشناس بزرگ خود را در آنها مطرح می‌کند، نشان می‌دهد که از قدرت آنالیز بالا و تحلیل خوبی برخوردار است و قطعاً می‌توان او را یک نابغه نامید و آقای صدر هم در دسته همین افراد بود. ایران ما یک نابغه را از دست داده و حالا باید تدبیس ایشان را یکی از میدانین شهر نصب شود تا جوان ترها با شخصیت ایشان آشنا شوند.

مردی که اشاعه دهنده تحقیق و تفحص بود و کتاب خوانی را رواج می‌داد. چچه‌ها قطعاً پدر و مادرشان می‌پرستند که این شخص که بوده است و وقتی با او آشنا شوند، ریشه رهرو بودن در آنها تقویت می‌شود و راه فردی مانند استاد صدر را ادامه می‌دهند. معمولاً آدم‌های بزرگ رفتارهای بزرگی هم دارند. بعضی اوقات فردی را می‌بینید که به ذات عصبی خودش بر می‌گردد ولی آقای صدر فردی بود که با طمأنینه و صبوری با انسان‌ها حرف می‌زد. پادام نمی‌آید حتی زمانی که اشتباه حرفی را زده باشم، ایشان به میان حرف من پریده باشد و با لبخند گوش می‌داد و بعد صحبت می‌کرد. بنابراین اگر به دنبال هنجار هستیم، باید این افراد را شناسایی کنیم و یادشان را همواره زنده نگه داریم.

نگاهی به زندگی حمیدرضا صدر که عاشق فوتبال و سینما بود

خداحافظ آقای دکتر نازنین

حامد جی‌رودی / سال ۱۹۸۱ فیلم سینمایی «فرار به‌سوی پیروزی» ساخته جان هوستون به نمایش درآمد. داستان فیلم در سال ۱۹۴۱ می‌گذرد که شماری از اسرای متفقین پیشنهاد افسران آلمانی برای یک بازی فوتبال میان متفقین و تیم ملی آلمان را می‌پذیرند. مسابقه قرار است در پاریس برگزار شود و گروه‌های مقاومت تصمیم می‌گیرند بازیکنان تیم متفقین را بین دو نیمه فراری دهند. فیلمی که سیلوستر استالونه یکی از نقش‌های اصلی آن را بر عهده داشت و تعدادی از ستاره‌های بزرگ فوتبال جهان مانند بله، بابی مور و اسوالدو ارلندیس هم در آن بازی می‌کردند.

فرار به‌سوی پیروزی تا سال‌ها و شاید تا همین حالا، موفق‌ترین اثر درباره فوتبال بوده که در قاب سینما به تصویر کشیده شده است. نمادی از زندگی، سختی، جنگ، دشمنی، انتقام، امید، اشک، لبخند، شکست و پیروزی که همه آنها را می‌توان در مستطیل سبز و در قاب یک مسابقه فوتبال دید. نشانه‌هایی که غالباً در ژانرهای مختلف سینما استفاده می‌شود تا فیلمی سینما شباهت‌های بسیاری دارند که باعث شده تا بسیاری از انسان‌ها به آن علاقه‌مند باشند و با اشتیاق فراوان آنها را دنبال کنند. در فوتبال و سینما عشق و نفرت را می‌توان با هم جست. زندگی را یافت و مرگ را دید. امید را دنبال کرد و تلاش به فرادهای بهتر فکر کرد. این تعریف از سینما و فوتبال را می‌شد در موردی به‌نام «حمیدرضا صدر» جست‌وجو کرد. کسی که آنقدر با شیفتگی از سینما می‌گفت و از فوتبال می‌نوشت و آنها در صحبت‌های خود با جاگذاری مناسب و دقیق تلقیق می‌کرد که به نمادی از علاقه به

روزی روزگاری «حمیدرضا صدر»

امیرحاج رضایی، کارشناس فوتبال،حدود ۱۶ - ۱۵ سال پیش ماهنامه «فیلم» را می‌خواندم و آشنایی من با دکتر حمیدرضا صدر از طریق قلم ایشان در صفحه «سایه خیال» بود. تاحدی دایره واژگان ایشان گسترده و اطلاعات‌شان زیاد بود که من حتی علاقه‌مند به دیدن حضوری وحتی تصویرایشان شدم. «سایه خیال» مخاطب را به جاهایی می‌برد که دکتر صدر آن را تصویرسازی کرده بود. حمیدرضا صدر دارای قلم بسیار شیوا و آموزنده بود که من حتی پیش‌خودم می‌گفتم که ایشان در طول شبانه روز چه قدر فرصت برای مطالعه، تحقیق و جست‌وجوونوشتن دارد(که چنین مطالب پربار ومطلوبی می‌نویسند؟ زمانه‌گذشت و اولین کتاب اش به‌نام «روزی روزگاری فوتبال» که به تلقیقی از علاقه دکتر صدر به سینما و فوتبال بود، منتشر شد. کتابی که نامش الهام گرفته از کتاب «روزی روزگاری در آمریکا» اثر سرچو لونه بود. این کتاب به سرعت نایاب شد و در نهایت یکی از دوستانم این کتاب را برای بنده فرستاد. کتابی که دکتر صدر برای نگارش آن زحمات زیادی کشید و همچنان برای من مرجع محسوب می‌شود. ایشان با توجه به تسلطی که به زبان انگلیسی داشتند، از منابع مختلف اطلاعات جمع‌آوری و در این کتاب از این منابع استفاده کردند. چرخ روزگار چرخید و من با فویشن از تلویزیون آشنا شدم. روز اولی که او را در تلویزیون دیدیم به او گفتم: «حضورت اتفاق خجسته‌ای است و خوشحالم که

آمدی» چرا که معتقد بودم پشت آن قلم مرد بزرگی حضور دارد. من و آقای صدر مشترکات زیادی داشتیم که این مشترکات‌مان علاقه به سینما و فوتبال بود البته در سینما به‌دلیل تسلط بیشتر حمیدرضا به حوزه سینما فاصله‌ای بین ما وجود داشت و من تنها در حوزه سینما یک علاقه‌مند بودم اما در واقع دکتر صدر شخصیت چند وجهی داشت. تسلط خوب او در حوزه‌های سینما، ادبیات، جامعه‌شناسی و فوتبال باعث شد تا بدعتی نو در تلویزیون ایجاد شود و در واقع اوفصل جدیدی در این رسانه باز کرد که در آن زمان نظیرش کم بود. آقای صدر لذت فوتبال را بیشتر می‌کرد و همواره با دانش زیاد خود و با نوع بیان ادبیات اش به شعور مردم احترام زیادی می‌گذاشت. میراث آقای صدر میراثی فرهنگی است. جذابیت تصاویر و رویدادهای بزرگ ورزشی با تفاسیر ایشان و نوع بیان کلماتش بیشتر می‌شد. در حالی که الان بعضی‌ها جذابیت تصاویر را با کلام‌شان خدشه دار می‌کنند. به جز در تلویزیون که در نشست‌ها، سخنرانی‌ها، جلسات و گفت‌وگوهای زیادی در کنار هم بودیم، ایشان دارای یک خانواده کاملاً فرهنگی و دوست‌داشتنی بود و تعداد دفعات باهم بودمان باعث شد که من با خانواده عزیز ایشان آشنا شوم. در دیداری که چند سال پیش داشتیم ایشان جمله‌ای به من گفت که باعث حیرتم شد. جمله‌ای که در آن زمان درک زیادی از آن نداشتم و از ماجرای همداری که پزشکان بابت

استقلال دربی ۹۶ را در پنالتی‌ها برد و انتقام گرفت

شکار مدعیان قهرمانی لیگ در جام حذفی

آدریناوشینگر/ مرحله یک چهارم نهایی جام حذفی، پنجشنبه شب با ۳ بازی آغاز شد که طی آن پرسپولیس و استقلال از ساعت ۱۹:۴۵ در ورزشگاه آزادی تهران و با قضاوت علیرضا فغانی در دربی ۹۶ به مصاف هم رفتند. در این مسابقه سیدجلال حسینی به دلیل آنچه آسیب دیدگی‌اش عنوان شده بود، در ترکیب اصلی سرخپوشان قرار نداشت و یحیی گل محمدی به جای کاپیتان پرسپولیس از فرشاد فرجی همانند بازی با آلومینیوم در دفاع میانی قهرمزا بهره برده بود اما در سمت مقابل وریا غفوروی در ترکیب استقلال قرار داشت. کاپیتان آبی‌ها در اواخر نیمه اول بازی معوقه هفته بیست و یکم استقلال برابر پدیده دچار مصدومیت شد و بعد از آن در ۲ بازی برابر گل‌گهر، آلومینیوم، تراکتور و سایپا به دلیل مصدومیت غایب بود ولی بعد از ۴۰۶ دقیقه دوباره برای استقلال به میدان رفت. در این مسابقه که پیروزی در آن برای هر دو تیم از اهمیت بسیار زیادی برخوردار بود، سرخابی‌ها بازی را بسیار محتاط آغاز کردند و شرایط به گونه‌ای پیش رفت که در نیمه اول موقعیت خاصی روی دروازه‌ها خلق نشد. در نیمه دوم بازیکنان دو تیم تا استقلال با برتری ۴-۳ راهی مرحله بعد شد. به این ترتیب آبی‌پوشان توانستند هم انتقام باخت بازی برگشت لیگ را از پرسپولیس بگیرند و هم مانند جام حذفی فصل گذشته در ضربات پنالتی‌باز هم رقیب دیرینه‌شان را شکست دهند. اتفاقی که در پنالتی‌ها

افتاد، شابهت وضعیت پرسپولیس با انگلیس در فینال یورو ۲۰۲۰ بود. آن بازی در حالی‌با برتری ایتالیا مقابل انگلیس به پایان رسید که گرت ساوت گیت مارکوس را شفرود، جیدون سانچو و یوکلو سا سا که بازیکن تعویضی انگلیس در ضربات پنالتی توپ‌های خود را تبدیل به گل نکردند و در دربی تهران هم ۸ گلبر و عبیدی که برای قهرمزها به میدان رفته بودند، ضربات‌شان را از دست دادند تا با وجود اینکه حامد لک یک پنالتی قایدی را مهار کرد، اما پرسپولیس بازنده‌ود در نهایت حذف شود. در دیگر بازی‌های جام حذفی، گل‌گهر ۱-۲ آلومینیوم را از پیروز رو برداشت. نیمه اول این دیدار با گل معین عباسیان (۱۰) به سود شاگردان علیرضا منصوریان به پایان رسید اما در نیمه دوم رضا شکاری (۷۲) بازی را به تساوی کشاند. در ادامه احمد رضا زنده‌روح (۸۵ پنالتی) و سعید صادقی (۹۰+۳) برای سیرجانی‌ها گلزنی کردند تا شاگردان امیر قلعه‌نویی حریف استقلال در مرحله نیمه نهایی شوند. همچنین فولاد و سپاهان در ورزشگاه شهدای فولاد اهواز برابر هم قرار گرفتند که در این مسابقه در وقت قانونی با تساوی بدون گل به پایان رسید ولی در وقت‌های اضافه صالح حمدانی (۹۳) برای فولاد و محمدرضا خلعتبری (۱۰۷) برای سپاهان گلزنی کردند تا کار به پنالتی کشیده شود. در اواخر مسابقه، محسن فروزان به جای احسان مرادیان به میدان آمد و با

غم از دست دادن فردی که بخش مهمی از تاریخ شفاهی فوتبال و سینمای ایران و جهان بود، فرو بروند. ابتدای ماه جاری برای نخستین بار بود که خبر ابتلای صدر به بیماری تومس دخترش رسانه‌ای شد. در حالی که او قریب به ۳ سال بوده که با این بیماری دست‌وپنجه نرم می‌کرد ولی در مقطعی از ابتلا به بیماری وضعیت وی رو به وخامت گذاشت و بابت همین موضوع و عدم کشش بدن، شیمی درمانی او متوقف شد و سرانجام در ۲۵ تیر ۱۴۰۰ جان به جان آفرین تسلیم کرد.

جالب اینکه صدر در آخرین پستی که در صفحه اینستاگرامش منتشر کرد که در قسمتی از آن نوشته بود: «فوتبال اروپا در یک قاب. فصلی عجیب. فصلی شلخته. بدون تعلیق همیشگی و قابل پیش‌بینی... یونانید: چالش شیرینی بود. توخل در جلسی درخشید و آبی‌ها را شکوفا کرد... آنتونیو کونته با اینتر طلسم را شکست و قهرمان سری آ شد. یوهه سایه‌ای از خودش بود و میلان با درخشش زلاتان هم پرواز نکرد. پاری سن ژرمن قصه ناتمام، مارادونا پرواز زودهنگام.»

دیگو در ۶۰ سالگی رفت و استاد صدر هم در ۶۵ سالگی. نویسنده توانایی که جایی درباره مرگ گفته بود: «خیلی به مرگ‌ها می‌اندیشم. خیلی زیاد. دودی آلن نمایشنامه‌ای دارد به‌نام مرگ. جمله اول آن این است که مهم نیست مرگ کی و کجا به سراغ من می‌آید.

مهم این است که وقتی می‌آید من آنجا نیاشم.» و به قول حبیب رضایی بازیگر سینما که برای صدر نوشت: «نشند... وقتی آمد... مرگ را می‌گویم، آنجا بودید آقای دکتر نازنین و بی‌جانشین... نشد که بیشتر بماند...» روحش شاد و یادش گرامی‌باد.

فعالیت صدر در حوزه ورزش و هنرشان دهنده علاقه او به زیبایی‌ها بود

پروازی برای صعود

در هر لحظه شاهد درگذشت و تولد انسان‌های بسیاری هستیم و این امری اجتناب‌ناپذیر است اما نکته اینجاست که یک تعداد از افراد در تاریخ فراموش ناشدنی هستند که حمیدرضا صدر جزو این انسان‌های فراموش‌نشدنی است. یکی از خصوصیات بارز مرحوم صدر، صداقت و درستی در کلامش بود اما با وجود صداقت هیچ زمان در مقابل هیچ فردی جبهه‌گیری نکرد. او منتقد و کارشناس بود و انتقادات او هیچ زمان بر مبنای غرض‌ورزی نبود و همیشه بر مبنای حقیقت بود، این درستی و صداقت در کلام آن مرحوم کاملاً ملموس بود. شناخت زیادی از ایشان داشتم و آن مرحوم به فوتبال و همچنین به حوزه هنر خدمات زیادی داشت. هیچ کس نمی‌تواند مرحوم صدر را فراموش کند چرا که او زحمات زیادی کشید. به شخصه کلام او یادداشت‌هایی که در مطبوعات به نقل از ایشان چاپ می‌شد را می‌خواندم و این یادداشت‌ها را تحلیل می‌کردم که از نظر من تمامی آنها بر مبنای حقیقت و درستی بود.

برنامه‌های او با عادل فردوسی‌پور را قطعاً هیچ کس فراموش نخواهد کرد. مرحوم صدر آستین‌ها را برای خدمت به فوتبال بالا زده بود و در آن مقطع در برنامه «۹۰» به همراه عادل این کار را آغاز کرد. در آن زمان فوتبال فراز و نشیب‌ها و حواشی زیادی داشت و انتقادات زیادی به این رشته می‌شد اما صدر هیچ‌گاه انتقادات جهت داری نداشت و به تیم هیچ کسی نفرت و تنها خودش بود و صداقت در کلامش. من گفت‌وگوهای زیادی با آن مرحوم داشتم و یک بار در سال ۹۳ و در برنامه «۹۰» در استادیوم شهید شریودی هم با همدیگر حضوری صحبت کردم. او اهل مطالعه بود و شناخت بسیاری حتی از فوتبال دنیا داشت و با یک جست‌وجوی ساده می‌توان در فضای مجازی مقالات او را در مورد فوتبال دنیا مشاهده کرد، مقالاتی که دنبال‌کنندگان بسیاری داشت و صدر همانند معلمی بود که برای همیشه برای مخاطب خوراک تازه‌ای داشت و به این دلیل او مخاطبان خاص خودش را داشت. صدر کتابی در مورد نیمکت داغ نوشت و در این کتاب زندگی و رویکرد مربیان بزرگ تاریخ فوتبال را کالبدشکافی کرد. مردانی مثل الکس فرگوسن و ژوزه مورینیو و من که برای نخستین بار ایران را راهی جام جهانی کردم. او در حوزه هنر هم به عنوان یک منتقد فعالیت زیادی داشت و مشاوره‌های خوبی به برخی هنرمندان می‌داد. فعالیت او در حوزه ورزش و هنر نشان دهنده علاقه او به زیبایی‌ها بود.

نظر کارشناسان داوری درباره صحنه جنجالی دربی

دقیقه ۱۵ دیدار پرسپولیس و استقلال امیر ارسلان مطهری با بازی خطرناک و کف استوک روی کمر فرشاد فرجی مدافع پرسپولیس فرود آمد ولی علیرضا فغانی از کارت خود استفاده نکرد و یحیی گل محمدی سرمربی سرخپوشان هم در کنفرانس پس از مسابقه به این اشاره کرد که مطهری حتماً باید اخراج می‌شد. این موضوع باعث شد تا کارشناسان داوری نظرشان را در این خصوص اعلام کنند. حیدر سلیمانی: «فغانی به دلیل اینکه دید کامل روی این صحنه نداشت، نتوانست تشخیص دقیق دهد اما به دلیل بازی خطرناک باید مطهری را اخراج می‌کرد.» ابراهیم میرزاییگی: «شدت ضربه زیاد نبود، بنابراین کارت زرد کافی بود، اما فغانی به مهاجم استقلال کارت زرد هم نشان نداد.» نادر جعفری: «مطهری باید با کارت زرد جریمه می‌شد. نوبد مظفری: «مهاجم استقلال در آن صحنه باید کارت زرد می‌گرفت و با توجه به اینکه داور صحنه را ندید و سعی کرد بازی را ادامه دهد، باید کمک در این مورد با او صحبت می‌کرد.»

مهار دو ضربه پنالتی باعث شد تا شاگردان جواد نکونام ۵-۴ به پیروزی برسند و شاگردان محرم نویدکیا هم از دور رقابت‌ها حذف شوند. به این ترتیب فولاد و استقلال راهی مرحله بعد شدند تا برگزار خواهد شد.